

Uppokeiju

Bropålbagge
Ditylus laevis

Uhanalaisuusluokka (IUCN): erittäin uhanalainen (EN)

Uhanalainen ja erityisesti suojeltava (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Uppokeiju on suurikokoinen (14–17 mm) ja väriltään musta kovakuoriainen. Sen päässä ja etuselässä on himmeä, sininen, metallinen häive, mutta peitinsiivet ovat kiillottomat. Sen raajat ovat pitkäkköt.

Elinympäristö ja levinneisyys

Uppokeiju on tulvametsien ja vanhojen kosteiden metsien laji, joka elää palamattomina säilyneissä ikimetsissä. Lajia on tavattu esimerkiksi vesien äärellä maatuvisissa kuusenrunkoissa. Erityisesti laji pitää ajoittain veden alle peittyvistä rungoista. Aikaisemmin uppokeiju on elänyt laajemmalla alueella itärajan tuntumasta Luumäeltä ja Joutsenosta Kuusamoon. Vuoden 2000 jälkeen se on tavattu vain yhdeltä paikalta, mutta esiintyy kuitenkin edelleen ainakin kahdella vanhemmalla havaintopaikalla.

Nykytila ja uhkatekijät

Uppokeiju on harvinaistunut ja hävinnyt laajoilta alueilta ikimetsien hakkuiden seurauksena. Tulvametsien katoaminen ja tulvadynamiikan muuttuminen on todennäköisesti vähentänyt lajille sopivia elinympäristöjä. Laji on säilynyt lähinnä suojelualueilla; kaksi kolmesta tunnetusta nykyesiintymästä sijaitsee suojelualueilla.

Hoitosuositukset

Erityisesti suojeltavan uppokeijun esiintymispaikka rajataan metsänkäsitteilyn ulkopuolelle ja esiintymän ympäristö säilytetään jatkuvasti peitteisenä. Lähialueiden kuolleet pysty- ja maapuut tulee säästää. Lajin elinympäristöt purojen, norojen ja lähteiden läheisyydessä ovat metsälakikohteita, joiden ominaispiirteitä ei saa muuttaa. Siten esimerkiksi purojen ja norojen perkaaminen ja metsäojitukset ovat kiellettyjä. Pienvesien lähimetsien ja tulvametsien vapaaehtoiseen suojeluun on mahdollista hakea rahoitusta METSO-ohjelman kautta.

Lähteet

- Kotiranta, H., Uotila, P., Sulkava, S. & Peltonen, S.-L. (toim.). 1998. Red data book of East Fennoscandia. Ympäristöministeriö, Suomen ympäristökeskus ja Luonnontieteellinen keskusmuseo, Helsinki. 351 s.
- Rassi, P., Alanen, A., Kemppainen, E., Vickholm, M. & Väisänen, R. 1985. Uhanalaisten eläinten ja kasvien suojelutoimikunnan mietintö. Osa II Suomen uhanalaiset eläimet. Komiteamietintö 1985:43, Ympäristöministeriö, Helsinki. 466 s.

Kuva: Juhani Päiväranta